

3. Gratis preventivmedel

Gratis preventivmedel ökar användningen av preventivmedel, minskar antalet könssjukdomar och aborter samt minskar ojämlikheten; i heteroförhållanden är det ofta den unga kvinnan som står för merparten av kostnaderna för preventivmedel. Antalet aborter och könssjukdomar bland unga har minskat betydligt i de kommuner som erbjuder gratis preventivmedel.

Även om kalkyler från Institutet för hälsa och välfärd visar att gratis preventivmedel ger besparingar, är orsakerna till att kommuner motsätter sig gratis preventivmedel vanligtvis ekonomiska. För tillfället erbjuder cirka 100 kommuner av drygt 300 gratis preventivmedel för ungdomar. Det räcker inte att preventivmedel finns tillgängliga, utan kommunen bör även se till att det finns resurser för och tillgång till högklassig rådgivning om sexualupplysning och sexualhälsa. I fråga om gratis preventivmedel och inom sexualupplysningen bör också sexuella minoriteter och könsminoriteter beaktas. Utöver hormonella preventivmedel bör även andra preventivmedel höra till de preventivmetoder som är gratis.

Bland myndigheterna har social- och hälsovårdsministeriet och THL förespråkade gratis preventivmedel. Finland är ett gott exempel på hur korrekt information och service har en direkt påverkan på ungdomarnas möjlighet att planera sin framtid. Förlossningar och aborter bland unga är mer sällsynta i Finland än i andra länder. När sexualundervisningen ströks från de obligatoriska läroämnena 1994 på grund av lågkonjunkturen började antalet aborter bland unga öka i jämn takt och bland annat klamydiasmittorna fördubblades. Utvecklingen vände när hälsokunskapen och den tillhörande sexualundervisningen återinfördes i skolorna 2002.

Helsingfors har sedan 2007 erbjudit den första spiralen, p-staven eller 3 månaders p-piller avgiftsfritt. Stadsfullmäktige beslutade 2018 att utvidga beslutet till att gälla gratis preventivmedel för alla ungdomar under 25 år. Bakom beslutet låg en fullmäktigemotion undertecknad av 46 fullmäktigeledamöter. Enligt fullmäktiges beslut kan Helsingforsbor under 25 år få p-piller eller p-ring gratis i ett års tid. Kopparspiral, hormonspiral och p-stav är gratis tills personen fyller 25 år. Fullmäktige beslutade också att utöka den avgiftsfria utdelningen av kondomer på preventivrådgivningsbyråerna, i skolorna och på ungdomsgårdarna samt att intensifiera sexualrådgivningen.